

Sygn. akt XII C 744 / 18 (poprzednio I C 1504 / 17)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 01.02.2019 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. F.**

przeciwko (...) **Bankowi S.A. we W.**

o zapłatę 106 750, 95 zł

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda **2 535, 33 zł** (dwa tysiące pięćset trzydzieści pięć złotych, trzydzieści trzy grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27.10.2017 r. do dnia zapłaty;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego **5 065, 46 zł** kosztów procesu;

IV. zarządza zwrócić powodowi **4 338 zł** nadwyżki uiszczonej opłaty od pozwu nad opłatą należną.

UZASADNIENIE

Powód M. F. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Banku S.A. we W. 106 750, 95 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu (24.11.2016 r.) do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Powód podał, że zawarł z pozwanym umowę kredytu hipotecznego nominowanego do CHF nr (...) z dnia 24.11.2006 r. na sfinansowanie nabycia lokalu użytkowego nr (...) położonego w P. przy ul. (...). Umowę podpisała siostra powoda E. F. jako jego pełnomocnik, albowiem powód mieszkał wówczas i pracował w Wielkiej Brytanii. Umowa została sporządzona przez pracownika Banku, który posłużył się wzorcem umownym. Powód będący konsumentem nie miał wpływu na treść umowy, nie miał możliwości negocjowania umowy, poszczególne postanowienia umowy nie były konsultowane ani negocjowane z powodem i z pewnością nie były z nim indywidualnie uzgodnione. Bank nie wyjaśnił powodowi ryzyka kursowego, nie przedstawił żadnych symulacji na wypadek zmiany kursu przeliczania kwoty kredytu. Bank udzielił powodowi kredytu w kwocie 159 211, 14 zł nominowanego do CHF wg kursu kupna walut dla CHF obowiązującego w Banku w dniu uruchomienia kredytu, przy czym kredyt miał być wypłacony w złotych polskich.

Powód wskazał, że Bank pobrał od niego 2 388, 17 zł tytułem prowizji, 700, 53 zł tytułem opłaty za ubezpieczenie kredytu, 1 910, 53 zł tytułem składki ubezpieczenia na życie na okres 5 lat od podpisania umowy. Pozwany nie

poinformował powoda, jakiego rodzaju „ubezpieczenie kredytu” ma sfinansować powód. Podobnie rzecz ma się z ubezpieczeniem na życie. Pozwany nie przedstawił powodowi polis ani warunków tych ubezpieczeń. Powód nie miał wpływu na treść ww. ubezpieczeń. Pozwany nie poinformował powoda, kto jest beneficjentem ww. ubezpieczeń.

Zgodnie z umową kredyt miał być spłacany w 360 równych ratach kapitałowo-odsetkowych płatnych w złotych polskich, przy czym kwota wpłaty raty przeliczana była na CHF wg kursu sprzedaży obowiązującego w NBP na dzień przed datą wpływu środków do Banku.

Do dnia 17.11.2016 r. powód spłacił z tytułu umowy łączną kwotę 106 750, 95 zł, w tym 57 751, 53 zł (17 418, 39 CHF) tytułem kapitału, 42 596, 00 zł (14 690, 11 CHF) tytułem odsetek i 4, 53 zł (1, 39 CHF) tytułem odsetek karnych. Na dzień sporządzenia pozwu zadłużenie powoda wynosi ok. 200 000 zł, mimo że wypłacony prawie 10 lat temu kredyt opiewał na 159 211, 14 zł.

W ocenie powoda w umowie zawarte zostały niedozwolone postanowienia umowne odnoszące się do waloryzacji wysokości zaciągniętego kredytu. Z treści umowy nie wynikają zasady ustalania przez pozwanego kursu kupna CHF. Bank zatem przyznał sobie prawo do jednostronnego, niczym nie ograniczonego kształtowania wysokości kursu kupna CHF. Powód zaś jako konsument nie miał możliwości zweryfikowania prawidłowości ustalenia kursów kupna CHF przez pozwanego. W umowie przewidziano mechanizm przeliczeniowy kształtujący prawa i obowiązki powoda w sposób godzący w dobre obyczaje, rażąco naruszając jego interesy. Nie sposób nie dostrzec różnicy w zakresie stosowania kursów w ramach klauzuli waloryzacyjnej – przelicznik wypłaty środków na rzecz powoda na podstawie kursu kupna waluty, a przelicznik spłaty poszczególnych rat kredytu na podstawie kursu sprzedaży NBP. Takie rozróżnienie nie ma ekonomicznego uzasadnienia i jawi się jako próba osiągnięcia dodatkowego źródła dochodu przez pozwanego. Ustalenie wysokości kredytu oraz wypłacanych kwot kredytu w oparciu o kurs kupna CHF ustalany przez Bank powoduje, że kryterium to jest całkowicie nieweryfikowalne, co nie tylko uniemożliwia kredytobiorcy ustalenie wysokości jego rzeczywistego zobowiązania, ale także w jakikolwiek sposób zweryfikować zasadność zastosowanych zmian. Co więcej, informacja o wysokości takiego kursu przekazana miała być powodowi w harmonogramie spłat, który jednak miał zostać przekazany kredytobiorcy niezwłocznie po uruchomieniu kredytu. Rozwiązanie to w istocie uniemożliwiało ocenę warunków umowy przed jej zawarciem. Sama umowa nie wskazuje żadnych obiektywnych kryteriów, którymi kierować się miał pozwany przy ustalaniu tego kursu, co narusza podstawowe warunki kontraktowania. To wyłącznie pozwany mógł być i w istocie był jedynym interpretatorem umowy w tym zakresie.

Dodatkowo powód zauważył, że postanowienia umowy przewidujące indeksację kwoty kredytu do waluty obcej pozostają w sprzeczności z istotą kredytu, nie tylko naruszając dobre obyczaje w relacjach z konsumentami. Zdaniem powoda umowa jest w całości nieważna z uwagi na jej sprzeczność z prawem. W wyniku zastosowania abuzywnych postanowień w umowie, kwota zadłużenia wyrażana jest w walucie obcej, mimo że kwota kredytu wyrażona została w złotych polskich. W walucie obcej rozliczane są spłacane przez powoda raty kredytu. Powyższy mechanizm wprowadza do umowy dodatkowe ryzyko kursowe, typowe dla umów kredytowych zawieranych w walucie obcej.

Według powoda konieczne jest pominięcie przy rozpatrywaniu umowy postanowienia określającego kurs waluty, przy zastosowaniu którego ma nastąpić przeliczenie (indeksacja) kwoty kredytu na walutę obcą, a co tym idzie ustalenie wysokości zobowiązania stanowiącego podstawę naliczania odsetek. W związku z tym, że brak jest w systemie prawa jakiegokolwiek przepisu dyspozytywnego możliwego do zastosowania w miejsce zakwestionowanych klauzul, umowa zawarta przez strony po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków nie może być wykonana. Umowa musi więc być uznana za nieważną (jako dotycząca świadczenia niemożliwego do spełnienia) albo wprost jako niezawartą (wobec braku konsensu stron co do wszystkich jej niezbędnych postanowień). W konsekwencji należy uznać, iż podpisanie przez strony umowy nie skutkowało nawiązaniem stosunku prawnego, w ramach którego strony byłyby obowiązane do jakichkolwiek wzajemnych świadczeń. Z kolei brak stosunku mownego przewidującego obowiązek wzajemnych świadczeń przez strony oznacza konieczność traktowania świadczeń faktycznie spełnionych jako świadczeń nienależnych w rozumieniu art. 410 kc. Wszelkie wzajemne świadczenia stron wykonywane w ramach nieskutecznej umowy są świadczeniami nienależnymi albowiem spełnione zostały bez podstawy prawnej.

Zatem powodowi przysługuje słuszne roszczenie o zwrot wszelkich kwot zapłaconych pozwanemu w związku z wykonywaniem przez niego umowy.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank S.A. we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany wskazał, że w dniu 20.10.2006 r. pełnomocnik powoda złożył i podpisał wniosek kredytowy, w którym wnioskował o przyznanie kredytu na sfinansowanie nabycia lokalu użytkowego. Zgodnie z obowiązującą w pozwanym Banku procedurą udzielania informacji pełnomocnik powoda był poinformowany o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej, co potwierdził, podpisując dokument. Przed zawarciem umowy pełnomocnik powoda otrzymał od pozwanego regulamin udzielania kredytów/pożyczek, co potwierdził swoim oświadczeniem zawartym w umowie, a także podpisem pod treścią regulaminu. Pełnomocnik powoda nie zwracał się do pozwanego z prośbą o wyjaśnienia dotyczące treści umowy, mechanizmów związanych z nominowaniem do waluty obcej, jak również kwestii ustalania kursu kupna CHF przez Bank. W dniu 24.11.2006 r. strony zawarły umowę, której przedmiotem było udzielenie kredytu hipotecznego w kwocie 159 211, 14 zł nominowanego (indeksowanego) do waluty CHF. Następnie zrezygnowano i zmieniono rodzaj zabezpieczenia przejściowego (do czasu ustanowienia hipoteki) na poręczenie wekslowe osób trzecich, tj. rodziców kredytobiorcy. W związku z tym strony zawarły w dniu 29.12.2006 r. umowę ze zmienionymi warunkami zabezpieczenia i ta umowa jest przez strony realizowana. Powód za pośrednictwem pełnomocnika przystąpił do ubezpieczenia na życie i potwierdził jednocześnie otrzymanie wyciągu z umowy ubezpieczenia i zapoznanie się z nim. Wraz z zawarciem umowy kredyt powoda został objęty zgodnie z wnioskiem kredytowym ubezpieczeniem pomostowym do czasu wpisania hipoteki do księgi wieczystej.

Kredyt został uruchomiony w jednej transzy w dniu 16.01.2007 r. przy zastosowaniu indeksacji kursu CHF/PLN w wysokości 2,3360. Kwota udzielonego kredytu przeliczona na CHF wynosi 68 155, 45 zł. Po zawarciu umowy i uruchomieniu kredytu pozwany sporządził pierwszy harmonogram spłaty, w którym znajdowały się następujące informacje: okres kredytowania, kwota kredytu w CHF, wysokość kursu ustalonego przez pozwanego w dniu uruchomienia kredytu, terminy płatności oraz wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w CHF, a następnie doręczył go powodowi. W toku wykonywania umowy pozwany doręczał powodowi zmiany harmonogramu, w których określone były terminy spłaty, wysokość kapitału do spłaty w CHF, odsetek oraz innych opłat; każdy z harmonogramów zawierał również informację na temat wysokości salda zadłużenia w CHF.

Pozwany podniósł, że sposób ustalania kursów walutowych był ściśle powiązany z sytuacją panującą na rynkach walutowych oraz z rynkowymi kursami obowiązującymi na rynku międzybankowym. Obowiązujące u pozwanego kursy kupna i sprzedaży są ustalane i publikowane na stronie internetowej Banku.

Pozwany wskazał, że z tytułu ubezpieczenia kredytu pobrał zgodnie z umową kwotę 700, 53 zł. W związku z wpisem hipoteki do KW nastąpił częściowy zwrot składki w wysokości 350, 27 zł zarachowany bezpośrednio na spłatę kredytu w dniu 19.04.2007 r.

Pozwany zaprzeczył, aby wskazane przez powoda postanowienia umowy miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc. Podniósł, że wypełnił wobec powoda wszystkie obowiązki informacyjne wynikające z Rekomendacji S.

Pozwany podniósł, że postanowienia zawartej przez strony umowy w zakresie, w jakim zastrzegają umowną waloryzację świadczeń wg kursu CHF oraz zmienność oprocentowania, stanowią elementy decydujące o charakterze tej umowy i jako takie nie mogą podlegać wyeliminowaniu czy modyfikacji w drodze wyroku Sądu. Bezsporne jest, iż strony zawarły umowę kredytu nominowanego (indeksowanego) do CHF o zmiennym oprocentowaniu. Możliwość waloryzowania umownych świadczeń wg kursu waluty, jak i zmienności oprocentowania, stanowią w pełni dopuszczalne zastrzeżenia umowy kredytu. Dopuszczalność stosowania tzw. klauzul waloryzacyjnych w umowie kredytu jest w zasadzie w orzecznictwie niepodważana. Celem stosowanie tego typu klauzul nie jest przysporzenie majątkowe na rzecz jednej ze stron, tylko zachowanie na przestrzeni ustalonego czasu jednolitej wartości wzajemnych świadczeń stron, co jest w pełni dopuszczalne na podstawie art. 358¹ § 2 kc przewidującego umowną waloryzację

zobowiązania pieniężnego. Wykorzystując waloryzację kredytu do waluty strony uzyskują w miarę stabilną podstawę do długookresowego utrzymania stałej siły nabywczej wartości pieniężnych udzielonych w kwocie kredytu.

Pozwany zakwestionował twierdzenia powoda co do ustalania kursów, po jakich następowały przeliczenia przewidziane umową kredytu. Podniósł, iż nie ustalał kursów kupna CHF w sposób dowolny, oderwany od kursów kształtowanych przez rynek walutowy czy

obiektywnych czynników.

Następnie pozwany wskazał, że po wyeliminowaniu postanowień uznanych za abuzywne możliwe jest dalsze funkcjonowanie umowy z pominięciem postanowień wskazanych przez powoda jako abuzywne. Skutkiem uznania za abuzywne postanowień dotyczących indeksacji kredytu może być co najwyżej niezastosowanie indeksacji kwoty kredytu określonej w PLN w umowie, a nie stwierdzenie nieważności umowy, albowiem minimalne elementy umowy kredytu są nadal określone (kwota kredytu oraz oprocentowanie). W przypadku uznania umowy za nieważną kredytodawcy przysługuje roszczenie o zwrot kwoty udzielonego kredytu bez oprocentowania jako mającego swoje źródło w nieważnej czynności prawnej.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

M. F. w 2006 r. wyjechał do Wielkiej Brytanii, gdzie pracował jako kierowca. Pod koniec 2006 r. postanowił nabyć od dewelopera lokal usługowy nr (...) w P. przy ul. (...) jako formę inwestycji, np. w celu jego ewentualnej odsprzedaży.

Dnia 14.10.2006 r. M. F. udzielił swojej siostrze w formie aktu notarialnego., rep. A nr (...), przed notariuszem A. W. w S., pełnomocnictwa do zawarcia z deweloperem umowy przedwstępnej i umowy właściwej oraz do zawarcia umowy kredytu na sfinansowanie zakupu lokalu.

Niektóre banki nie chciały udzielić kredytu powodowi jako osobie zatrudnionej za granicą.

Powód i jego siostra zgłosili się do Oddziału pozwanego Banku w S.. Bank zaproponował powodowi kredyt denominowany do CHF jako korzystniejszy w związku z jego zatrudnieniem za granicą. Powód mógł zaciągnąć taki kredyt pod warunkiem posiadania wkładu własnego w wysokości 15 %.

/ dowód: wydruki z CEiDG powoda – k. 32 i 366; pełnomocnictwo z dnia 14.10.2006 r., rep. A nr

(...) – k. 128-129; świadectwo pracy powoda z dnia 20.09.2006 r. – k. 247-248;

historia rachunku bankowego – k. 249-259; zeznania świadka E. F. – e-protokół z

dnia 13.04.2018 r. 00:08:32-00:50:13; zeznania powoda M. F. – e-protokół z

dnia 13.04.2018 r. 00:50:18-01:01:33 oraz z dnia 01.02.2019 r. 00:08:18-00:13:23 /

E. F. złożyła w imieniu powoda wniosek kredytowy w dniu 20.10.2006 r. na formularzu przygotowanym przez pracownicę Banku K. N.. Przy złożeniu wniosku oświadczyła, że dokonała wyboru oferty kredytu hipotecznego nominowanego w walucie obcej, mając pełną świadomość ryzyka związanego z tym produktem, w szczególności tego, że niekorzystna zmiana kursu waluty spowoduje wzrost comiesięcznych rat spłaty kredytu oraz wzrost wartości całego zadłużenia.

/ dowód: wniosek kredytowy z dnia 20.10.2006 r. – k. 130-131; oświadczenie z dnia 20.10.2006 r.

– k. 132; zeznania świadka E. F. (część.) – e-protokół z dnia 13.04.2018 r.

00:08:32-00:50:13 /

W dniu 24.11.2006 r. (...) Bank S.A. we W. oraz M. F. działający przez pełnomocnika E. F. zawarli umowę kredytu hipotecznego nominowanego do CHF nr (...).

Kredyt przeznaczony był na zakup lokalu użytkowego położonego w P. przy ul. (...) lokal usługowy nr (...) (§ 1).

Bank udzielił powodowi kredytu w kwocie 159 211, 14 zł, nominowanego do waluty CHF, wg kursu kupna walut dla CHF obowiązującego w Banku w dniu uruchomienia całości kredytu lub jego poszczególnych transz – w przypadku wypłaty kredytu w transzach; kredyt został udzielony na 360 miesięcy i miał być wypłacany w złotych polskich; okres kredytowania rozpoczął się w dniu podpisania umowy (§ 2 ust. 1).

Informacje o okresie kredytowania, kwocie kredytu w CHF, wysokości kursu ustalonego przez Bank w dniu uruchomienia kredytu, wysokości oprocentowania oraz wysokości i terminach płatności rat miały zostać określone w "Harmonogramie spłat", przekazywanym kredytobiorcy co 6 miesięcy, na kolejny 6-miesięczny, przy czym pierwszy harmonogram miał zostać przekazany kredytobiorcy niezwłocznie po uruchomieniu kredytu (§ 2 ust. 2).

Prowizja Banku została zawarta w kwocie kredytu i wynosiła 2 388, 17 zł (§ 2 ust. 3).

Oprocentowanie kredytu miało być zmienne, jednakże nie wyższe niż czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) obowiązującej w dniu, za który naliczane było oprocentowanie; oprocentowanie kredytu równało się sumie stopy bazowej obowiązującej w dniu uruchomienia kredytu lub jego pierwszej transzy oraz stałej marży Banku wynoszącej 1,80 % w stosunku rocznym; oprocentowanie kredytu wyliczone zgodnie z tą zasadą na dzień podjęcia decyzji kredytowej wynosiło 3,84 % w stosunku rocznym (§ 2 ust. 4).

Za obowiązującą w dniu uruchomienia kredytu lub jego pierwszej transzy została przyjęta stopa bazowa w wysokości stawki LIBOR 6M dla CHF ustalonej dwa dni przed dniem, w którym stopa bazowa ma obowiązywać, o godz. 11 czasu londyńskiego i ogłaszanej na stronach informacyjnych Reuters; w przypadku braku notowań stawki LIBOR 6M dla danego dnia do wyliczenia stopy procentowej stosowane były notowania z dnia poprzedzającego, w którym było prowadzone notowanie stawki LIBOR 6M; stopa bazowa zaokrąglana była do dwóch miejsc po przecinku (§ 2 ust. 5).

Bank zobowiązał się do uruchomienia kredytu w 1 transzy/ach, w drodze przelewu środków; pierwsza transza obejmowała m.in. (§ 3 ust. 1):

a) 2 388, 17 zł tytułem prowizji Banku na rachunek nr (...),

b) 700, 53 zł tytułem opłaty za ubezpieczenie kredytu na rachunek nr (...),

c) 1 910, 53 zł tytułem składki ubezpieczenia na życie na okres pięciu lat od dnia podpisania umowy, które Bank pobrał w dniu uruchomienia tej transzy.

Kredyt miał być wypłacony w złotych polskich przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wypłacanej kwoty (transzy) na CHF wg kursu kupna walut dla CHF ustalonego przez Bank i obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków (§ 3 ust. 2).

Bank miał uruchomić kredyt nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia, w którym kredytobiorca spełnił ostatni z warunków:

a) ustanowił prawne zabezpieczenia spłaty kredytu zgodnie z § 11 ust. 1 i 6 z wyłączeniem postanowień § 11 ust. 1 lit. a i c,

b) udokumentował wniesienie minimalnego wkładu własnego, chyba że dokumenty potwierdzające wniesienie wkładu własnego zostały przedłożone wraz z wnioskiem kredytowym,

c) przedłożył pisemną dyspozycję wypłaty środków,

d) potwierdził złożenie we właściwym Urzędzie Skarbowym deklaracji dotyczącej podatku od ustanowienia hipoteki oraz opłacenie podatku od czynności cywilnoprawnych z tego tytułu,

e) przedłożył potwierdzenie przyjęcia przez zbywcę faktu przelewu wierzytelności na Bank z tytułu wniesionych wkładów na poczet budowy lokalu*/domu jednorodzinnego*, sfinansowania budowy własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego* /użytkowego*,.

Zmiana oprocentowania kredytu miała następować co 6 miesięcy, począwszy od dnia uruchomienia kredytu lub jego pierwszej transzy (dni zmiany oprocentowania); zmiana oprocentowania następować miała poprzez zmianę wysokości stopy bazowej będącej częścią składową oprocentowania na stopę bazową obowiązującą w dniu dokonania zmiany oprocentowania; ustalenie wysokości stopy bazowej na kolejne 6-miesięczne okresy kredytowania następować miało w dniach zmiany oprocentowania; zmiana wysokości stopy bazowej powodowała zmianę wysokości oprocentowania o taką samą liczbę punktów procentowych (§ 4 ust. 1).

Stopa procentowa ustalona we wskazany sposób obowiązywała od dnia, w którym dokonano zmiany; Bank zobowiązał się pisemnie zawiadomić kredytobiorcę oraz poręczycieli o zmianie oprocentowania przesyłając aktualny harmonogram spłat (§ 4 ust. 2).

Stopa oprocentowania zmieniona w związku ze zmianą wysokości odsetek maksymalnych, obowiązywała od dnia zmiany wysokości odsetek maksymalnych. Bank miał powiadamiać kredytobiorcę o zmianie tego oprocentowania w cyklicznej korespondencji kierowanej do kredytobiorcy (§ 4 ust 3).

Zmiana oprocentowania kredytu nie stanowiła zmiany umowy i nie wymagała aneksu (§ 4 ust. 4).

Nadto od kredytu naliczane miały być odsetki od faktycznego zadłużenia kredytobiorcy, z zastrzeżeniem postanowień § 5 ust 8 i 9 umowy (§ 4 ust. 5).

Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty udzielonego kredytu w 360 równych ratach kapitałowo odsetkowych w terminie do 5 dnia miesiąca (§ 5 ust. 1).

Bank udzielił kredytobiorcy karencji w spłacie kapitału w okresie od dnia uruchomienia kredytu lub jego pierwszej transzy do dnia płatności raty nr 0 (§ 5 ust. 2).

Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych miała zostać ustalona po przeliczeniu kwoty wypłaconego kredytu na CHF, stosownie do postanowień umowy (§ 5 ust. 3).

Raty kredytu wraz z należnymi odsetkami płatne były w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość CHF, na rachunek kredytu nr (...) (§ 5 ust. 4).

Kwota wpłaty raty w złotych przeliczana miała być na CHF wg kursu sprzedaży obowiązującego w NBP na dzień przed datą wpływu środków do Banku (§ 5 ust. 5).

W przypadku wpłaty w kwocie wyższej niż kwota spłaty bieżącej raty kredytobiorca powinien był zawiadomić Bank o sposobie rozliczenia wpłaconej kwoty; w przeciwnym razie nadpłata umieszczana była na nieoprocentowanym rachunku i zalicza na poczet spłat kolejnych rat w terminie ich wymagalności (§ 5 ust. 7).

Za czynności związane z obsługą kredytu, a zwłaszcza sporządzeniem zmian w harmonogramie spłat, a także za inne czynności wykonywane przez Bank na wniosek kredytobiorcy miały być pobierane opłaty zgodnie z obowiązującą tabelą opłat i prowizji Banku dla kredytów/pożyczek hipotecznych; tabela opłat i prowizji obowiązująca na dzień zawarcia umowy została przekazana kredytobiorcy wraz z egzemplarzem umowy kredytowej (§ 7).

Zabezpieczenie kredytu stanowiły (§ 11 ust. 1):

- a) hipoteka kaucyjna do wysokości 318 422, 28 zł na nieruchomości, na zakup której został zaciągnięty kredyt,
- b) weksel in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową,
- c) cesja praw z polisy ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych,
- d) wskazanie Banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie kredytobiorcy potwierdzonego polisą nr (...) wystawioną przez (...) Towarzystwo (...) S.A., do wysokości całkowitego zadłużenia z tytułu umowy kredytu.

Do czasu ustanowienia zabezpieczeń w postaci hipoteki i cesji praw z ubezpieczenia nieruchomości kredytobiorca ustanowił na rzecz Banku prawne zabezpieczenie kredytu w postaci (§ 11 ust. 6):

- a) przelewu wierzytelności z umowy przedwstępnej z dnia 16.09.2006 r.,

2006-09-16,

- b) ubezpieczenia kredytu w (...) S.A. ze składką opłaconą na okres 6 miesięcy, wysokość składki wynosiła 0,44 % kwoty udzielonego kredytu; przypadku konieczności przedłużenia ubezpieczenia kredytobiorca zobowiązał się do opłacenia kolejnej składki zgodnej z nowym okresem ubezpieczenia.

Bank zobowiązał się natomiast na wniosek Kredytobiorcy do niezwłocznego zwolnienia powyższego zabezpieczenia po przedłożeniu przez Kredytobiorcę odpisu księgi wieczystej z prawomocnym wpisem hipoteki oraz przedłożenia potwierdzenia przez Towarzystwo (...) faktu przyjęcia cesji z polisy ubezpieczenia (§ 11 ust. 7).

Umowa sporządzona została w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla Banku (...) (§ 13 ust. 1).

Zmiany Umowy mogły nastąpić za pisemną zgodą stron pod rygorem nieważności z wyłączeniem: zmiany harmonogramu spłaty, zmiany stopy oprocentowania, zmiany nru rachunku bankowego (§ 13 ust. 2).

Do spraw nieuregulowanych umową znajdowały zastosowanie postanowienia Regulaminu udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych przez (...) Bank S.A., który stanowił integralną część umowy oraz przepisy prawa bankowego i kodeksu cywilnego (§ 13 ust. 3).

Kredytobiorca oświadczył, że przed zawarciem umowy doręczono mu Regulamin udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych oraz informacyjny egzemplarz umowy; ponadto potwierdził fakt zapoznania się z tymi dokumentami i zgodził się na przestrzeganie ich postanowień (§ 13 ust. 4).

/ dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 24.11.2006 r. – k. 16-20; zeznania świadka

E. F. – e-protokół z dnia 13.04.2018 r. 00:08:32-00:50:13 /

Regulamin udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych przez (...) Bank S.A. został przyjęty Uchwałą Zarządu Banku nr (...) z dnia 28.06.2006 r. jako załącznik nr (...) do tej uchwały.

/ dowód: Regulamin udzielania kredytów/pożyczek hipotecznych przez (...)

Bank S.A. – k. 136-139 /

Dnia 29.12.2006 r. (...) Bank S.A. we W. oraz M. F. reprezentowany przez pełnomocnika E. F. zawarli umowę kredytu hipotecznego nominowanego do CHF nr (...) zawierającą w przeważającym zakresie te same postanowienia, co umowa z dnia 24.11.2006 r.

W porównaniu z pierwotną umową kredytu strony ustaliły dodatkowo, że do czasu ustanowienia hipoteki kaucyjnej do kwoty 318 422, 28 zł na nieruchomości, na zakup której został zaciągnięty kredyt, w akcie notarialnym ustanowienia

odrębnej własności tejże nieruchomości, oraz cesji praw z polisy ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia kredytobiorca ustanowić miał na rzecz banku zabezpieczenia w postaci:

- ubezpieczenia kredytu w (...) S.A. ze składką opłaconą na okres 6 miesięcy, której wysokość wynosiła 0,44 % kwoty udzielonego kredytu; w przypadku konieczności przedłużenia ubezpieczenia Kredytobiorca zobowiązał się do opłacenia kolejnej składki z nowym okresem ubezpieczenia,

- poręczenia wekslowego A. F. i W. F..

/ dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 29.12.2006 r. – k. 133-135; zeznania świadka

E. F. (część.) – e-protokół z dnia 13.04.2018 r. 00:08:32-00:50:13 /

Dnia 29.12.2006 r. rodzice powoda A. F. i W. F. złożyli oświadczenia o stanie majątkowym w celu udzielenia poręczenia kredytu.

/ dowód: oświadczenia z dnia 29.12.2006 r. – k. 285-287 /

Dnia 29.12.2006 r. E. F. złożyła imieniu powoda datowane na 29.12.2006 r. oświadczenie o wyrażeniu zgody na ubezpieczenie kredytu nr (...) w Towarzystwie (...) S.A. w W..

/ dowód: oświadczenie z dnia 29.12.2006 r. – k. 140 /

Dnia 08.01.2007 r. E. F. złożyła imieniu powoda datowane na 29.12.2006 r. oświadczenie o ustanowieniu na zabezpieczenie kredytu hipotecznego udzielonego w dniu 29.12.2006 r. w kwocie 159 211, 14 zł hipoteki kaucyjnej do kwoty 318 422, 28 zł na lokalu użytkowym nr (...) położonym w P. przy ul. (...).

/ dowód: oświadczenie o ustanowieniu hipoteki – k. 264 /

Dnia 08.01.2007 r. E. F. złożyła w imieniu powoda deklarację zgody na przystąpienie do ubezpieczenia na wypadek śmierci i niezdolności do pracy i objęcie ochroną ubezpieczeniową przez (...) Towarzystwo (...) S.A.

/ dowód: oświadczenie z dnia 08.01.2007 r. – k. 141 /

Wszystkie dokumenty, które podpisała E. F., były wzorcami przygotowanymi i wypełnionymi przez bank. Nie było możliwości negocjowania umowy, która stanowiła wzorzec przygotowany wraz z załącznikami przez Bank. Na etapie podpisywania umowy nie były podawane żadne kursy, w umowie była wskazana kwota w złotych, natomiast sumę franków po przeliczeniu E. F. poznała dopiero po zawarciu umowy i uruchomieniu kredytu – w pierwszym harmonogramie spłat Bank określił sumę wyrażoną w CHF, która miała stanowić należność główną. Nie było mowy o tym, jak będzie ustalany kurs franka potrzebny do ustalenia kwoty wypłaty. Klauzule waloryzacyjne nie podlegały negocjacjom, w szczególności nie było możliwości wybrania kursu CHF. Nie było także rozmowy na temat spreadów walutowych.

/ dowód: zeznania świadka E. F. (część.) – e-protokół z dnia 13.04.2018 r. 00:08:32-

00:50:13 /

(...) Towarzystwo (...) S.A. w W. (...)objęło umowę kredytu nr (...) ochroną ubezpieczeniową:

- na podstawie polisy nr (...) w okresach: 16.01.2007-15.01.2012 – składka skredytowana w kwocie 1 910, 53 zł oraz 16.01.2012-15.01.2013 – składka 905, 44 zł.

(...) Towarzystwo (...) S.A. (...) objęło umowę kredytu nr (...) ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy generalnej ubezpieczenia kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. nr (...) – w okresie 17.01.2007-19.03.2007 – za okres ten składka została opłacona przez Bank w wysokości 350, 26 zł.

/ dowód: potwierdzenie objęcia ochroną ubezpieczeniową – k. 142; pismo z dnia 18.10.2017 r. –

k. 143 /

Kredyt udzielony powodowi na podstawie umowy nr (...) został uruchomiony dnia 16.01.2007 r.

Bank wypłacił łącznie 159 211, 14 zł, tj. 68 155, 45 CHF wg kursu 2,3360, w tym:

- 154 211, 91 zł – na rachunek (...).
- 2 388, 17 zł (1 022, 33 CHF) tytułem prowizji,
- 700, 53 zł (293, 88 CHF) tytułem ubezpieczenia kredytu,
- 1 910, 53 zł (817, 86 CHF) tytułem ubezpieczenia na życie.

/ dowód: oddruk z bankowego systemu informatycznego – k. 144 /

Lokal usługowy nr (...) położony w P. przy ul. (...), objęty księgą wieczystą nr (...), składa się z pomieszczenia usługowego, przedsiionka i wc o łącznej pow. 71, 82 m⁽²⁾. Z lokalem tym związany jest udział w nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą nr (...) wynoszący (...).

M. F. nabył własność tego lokalu na podstawie umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży zawartej dnia 29.01.2007 r. przed notariuszem W. M. w P., rep. A nr (...).

Lokal obciążony jest hipoteką umowną kaucyjną na rzecz (...) Banku S.A. we W. do kwoty 318 422, 28 zł na zabezpieczenie kredytu wraz z odsetkami, innymi opłatami i kosztami. Hipoteka została wpisana w dziale IV ww. KW dnia 05.03.2007 r. na skutek wniosku z dnia 05.02.2007 r. na podstawie oświadczenia (...) Banku S.A. z dnia 29.12.2006 r.

/ dowód: wydruk elektronicznej księgi wieczystej nr (...) – k. 427-434 /

Bank przysyłał powodowi co 6 miesięcy kolejne harmonogramy spłat, w których wskazywał na wysokość rat oraz pozostałego kapitału w walucie CHF.

/ dowód: harmonogramy spłat – k. 145-155; zeznania świadka E. F. – e-protokół z dnia

13.04.2018 r. 00:08:32-00:50:13 /

W okresie od dnia 02.02.2007 r. do dnia 27.10.2016 r. powód uiścił na rzecz (...) Banku S.A. łącznie 101 258, 66 zł, co Bank rozliczył jako równowartość 32 358, 08 CHF i zaliczył na:

- spłatę kapitału – 17 418, 39 CHF,
- spłatę odsetek – 14 690, 11 CHF,
- spłatę odsetek karnych – 1, 39 CHF,
- spłatę kosztów – 494, 22 zł = 145, 44 zł,

pozostawiając nadpłatę w kwocie 102, 75 CHF.

/ dowód: rozliczenie spłat z dnia 17.11.2016 r. – k. 23-26 /

Pismem z dnia 10.08.2011 r. (...) Bank S.A. skierował do A. F. jako poręczyciela kredytu udzielonego M. F. umową nr (...) z dnia 29.12.2006 r. monit w sprawie zaległości w spłacie kredytu wynoszącej 75, 19 CHF i 25 PLN (koszt monitu).

/ dowód: monit z dnia 10.08.2011 r. – k. 27-28 /

Pismem z dnia 11.08.2014 r. (...) Bank S.A. skierował do W. F. jako poręczyciela kredytu udzielonego M. F. umową nr (...) z dnia 29.12.2006 r. monit w sprawie zaległości w spłacie kredytu wynoszącej 105, 36 CHF i 54, 20 PLN (koszt monitu wynosił 25 PLN).

/ dowód: monit z dnia 11.08.2014 r. – k. 29-30 /

W nabytym przez powoda lokalu prowadzili działalność gospodarczą – zakład kosmetyczny – rodzice powoda.

Powód rozpoczął od 19.12.2011 r. działalność gospodarczą jako agent ubezpieczeniowy, jednakże nie wykonywał tej działalności w swoim lokalu. Każdorazowo zleceniodawca udostępniał mu biuro oraz sprzęt komputerowy.

Dnia 29.10.2016 r. M. F. oraz A. G. zawarli umowę najmu tego lokalu na czas nieoznaczony.

/ dowód: wydruki z CEiDG powoda – k. 32 i 366; umowa najmu lokalu użytkowego z dnia

29.10.2016 r. – k. 397-400; zeznania powoda M. F. – e-protokół z dnia

13.04.2018 r. 00:50:18-01:01:33 oraz z dnia 01.02.2019 r. 00:08:18-00:13:23 /

Dnia 26.04.2018 r. M. F. złożył pisemne oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem błędu, tj. umowy kredytu hipotecznego nr (...), wskazując na istnienie dwóch egzemplarzy tej umowy datowanych na 24.11.2006 r. i 29.12.2006 r.

/ dowód: oświadczenie z dnia 26.04.2018 r. – k. 356-357 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w nieznacznej części.

Powód zażądał zwrotu świadczeń spełnionych na rzecz pozwanego Banku w wykonaniu, nieważnej w ocenie powoda, umowy kredytu hipotecznego z dnia 29.12.2006 r.

Zgodnie z art. 405 kc w zw. z art. 410 § 1 kc kto spełnił świadczenie nienależne, obowiązany jest do jego zwrotu. Zgodnie zaś z art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Powód podniósł, że spełnił świadczenie nienależne w wykonaniu umowy nieważnej jako zawierającej niedozwolone klauzule umowne. To stanowisko należy uznać za jedynie częściowo usprawiedliwione.

Już w trakcie procesu powód złożył datowane na 26.04.2018 r. oświadczenie o uchyleniu się od umowy kredytu hipotecznego nr (...). Oświadczenie to nie mogło jednakże wywołać oczekiwanego skutku. Powód nie wykazał, aby oświadczenie zostało doręczone pozwanemu Bankowi. Do oświadczenia został dołączony wyłącznie pocztowy dowód nadania przesyłki, nie zaś doręczenia adresatowi. Z kolei dołączenie oświadczenia do pisma procesowego przesłanego pełnomocnikowi pozwanego nie może wywołać skutku, gdyż pełnomocnik procesowy nie jest umocowany do

odbierania oświadczeń woli o charakterze materialno-prawnym, jak potrącenie wierzytelności wzajemnej, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, odstąpienie od umowy bądź jej wypowiedzenie, itp.

Niezależnie od powyższego podstawy do uchylenia się od skutków prawnych umowy kredytu nie stanowi istnienie dwóch, praktycznie jednobrzmiących dokumentów umowy. Błąd w rozumieniu art. 84 § 1 kc ma dotyczyć treści czynności prawnej, nie zaś przeświadczenia strony o samym istnieniu umowy.

Nie ulega jednakże wątpliwości, iż strony związane są jedną umową kredytu oznaczoną (...), a nie dwiema różnymi umowami. Co więcej, za rzeczywistą datę zawarcia umowy kredytu należy uznać dzień 29.12.2006 r., kiedy to umowa została „uzupełniona” o ostatecznie uzgodnione zabezpieczenia. Należy przy tym wskazać, że dodatkowe oświadczenia towarzyszące zawarciu umowy, a dotyczące zabezpieczeń spłaty kredytu, datowane są na 29.12.2006 r. lub 08.01.2007 r. Uruchomienie kredytu nastąpiło dnia 16.01.2007 r. W przesłanym powodowi i dołączonym przez niego do pozwu piśmie Banku z dnia 17.11.2016 r. zawierającym rozliczenie dokonanych spłat kredytu wyraźnie wskazana jest data 29.12.2006 r.

Sąd nie dopatrył się zatem wadliwości umowy w samym tylko podpisaniu dwukrotnie dokumentu umowy.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd doszedł ostatecznie do przekonania,

iż umowa kredytu z dnia 29.12.2006 r. może być postrzegana jako umowa zawarta z konsumentem w rozumieniu art. 22¹ kc. Nie ma decydującego znaczenia fakt udzielenia powodowi kredytu na zakup lokalu użytkowego. Powód pracował w tamtym czasie w Wielkiej Brytanii. Działalność gospodarczą rozpoczął w 12.2011 r., czyli prawie 5 lat po zawarciu umowy kredytu i nabyciu lokalu. Jak zeznał, nie prowadził nigdy działalności w tym lokalu. Lokal był wykorzystywany przez rodziców powoda, a w 2016 r. został przez niego wynajęty osobie trzeciej. Brak jest zatem związku pomiędzy zawarciem umowy kredytu w celu sfinansowania zakupu lokalu a działalnością gospodarczą powoda. Tym samym możliwe jest dokonanie oceny postanowień umowy kredytu z dnia 29.12.2006 r. z punktu widzenia przepisów dotyczących umów z udziałem konsumentów, w szczególności niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ i nast. kc.

Od razu należy zwrócić uwagę, iż błędnie powód upatruje nieważności umowy kredytu z dnia 29.12.2006 r. w objęciu jej treścią klauzul niedozwolonych, przede wszystkim dotyczących denominacji kredytu przy pomocy waluty szwajcarskiej. Takie stanowisko nie znajduje należytego usprawiedliwienia. Zamieszczenie w umowie postanowień kwalifikowanych jako klauzule niedozwolone (abuzywne) w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc, nie wpływa co do zasady na istnienie lub ważność zobowiązania kredytowego. Według art. 58 § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą lub mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwe przepisy przewidują inny skutek. Takimi przepisami są dyspozycje art. 385¹ § 1 i 2 kc, które przewidują, że postanowienia umowne niezgodnione z konsumentem indywidualnie nie wiążą go, a strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Umowa zawierające niedozwolone postanowienia umowne nie jest nieważna, ale jedynie bezskuteczna w zakresie tychże postanowień.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Należy zatem rozważyć samą istotę konstrukcji łączącego strony zobowiązaniowego stosunku prawnego znajdującego swe źródło w umowie kredytu z dnia 29.12.2006 r. Przedmiot umowy został opisany jako udzielenie kredytu w kwocie 159 211, 14 zł nominowanego do waluty CHF. Kredyt miał zostać wypłacony w PLN przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wypłaconej kwoty na CHF według kursu kupna obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków (§ 3 ust.

2 umowy). Z kolei spłata rat kredytu miała być dokonywana w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży CHF obowiązującego w NBP na dzień przed datą wpływu środków do Banku (§ 5 ust. 4 i 5 umowy).

Przywołane postanowienia umowy kredytu uwidaczniają mechanizm podwójnego przeliczania waluty kredytu, po raz pierwszy przy uruchomieniu środków do dyspozycji kredytobiorcy, po raz drugi przy dokonywaniu przez kredytobiorcę spłat zgodnie z harmonogramem.

Należy jednakże wyraźnie odróżnić samą zasadę przeliczania waluty kredytu od kwestii, po jakim kursie miałyby to przeliczenie nastąpić.

Jeżeli chodzi o samą zasadę przeliczania, Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska powoda co do wadliwości takiego postanowienia umowy kredytu czy szerzej takiej konstrukcji umowy. Owszem, ryzyko zmiany kursów walutowych na przestrzeni 30 lat kredytowania mogłyby spowodować, iż kredytodawca uzyskałby wyższą sumę wyrażoną w złotych w porównaniu do sumy nominalnej, ale równie dobrze mógłby otrzymać sumę niższą od nominalnej. Korzyści po stronie Banku nie zapewnia samo przeliczanie waluty kredytu, ale zastosowanie określonego kursu dla takiego przeliczenia.

Przeliczenie kredytu wyrażonego nominalnie w walucie obcej na walutę polską i odwrotnie według oznaczonego kursu waluty obcej należy uznać za co do zasady dopuszczalne i zgodne z ustawą. Zgodnie z art. 358¹ § 2 kc strony umowy, w szczególności umowy kredytu, mogą zastrzec, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego miernika wartości (zob. też wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25.03.2011 r., IV CSK 377/10; z dnia 18.05.2016 r., V CSK 88/16; z dnia 08.12.2006 r., V CSK 339/06). Świadczenie pieniężne może zostać zwaloryzowane według przewidzianego w umowie kryterium – przeciętnego wynagrodzenia, stopy inflacji, kursu złota, średniej ceny zboża albo jakichkolwiek innego wskaźnika gospodarczego. Przeliczenie świadczenia pieniężnego może także nastąpić według kursu innej waluty. Indeksacja albo denominacja kredytu jest postacią takiej właśnie waloryzacji umownej. Waloryzacja świadczenia pieniężnego zmierza do urealnienia jego wartości poprzez odwołanie do obiektywnych, niezależnych od stron transakcji kryteriów. Także w przypadku umów kredytu takie urealnienie może znaleźć zastosowanie. Waloryzacja kwoty nominalnej kredytu jest niezależna od ustaleń dotyczących odsetek umownych (kapitałowych), które w przypadku umowy kredytu stanowią wynagrodzenie banku za wykorzystanie przez kredytobiorcę udostępnionych mu środków pieniężnych, w przeciwieństwie do odsetek za opóźnienie pełniących właśnie funkcję waloryzacyjną obok funkcji represyjnej. Umowna klauzula waloryzacyjna nie określa świadczenia głównego, wprowadza jedynie umowny system jego podwyższenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.02.2015 r., I CSK 257/14).

Regulacje dotyczące kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej zostały wprowadzone do art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 pr. bank. z dniem 26.08.2011 r. na mocy ustawy z dnia 26.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984). Nie oznacza to jednak, iż przed tą datą zawarcie umowy kredytu tego rodzaju było niedopuszczalne. Przeciwnie, możliwość zawarcia umowy kredytu zawierającej tego rodzaju postanowienia mieściła się w ramach ogólnej swobody kontaktowania przewidzianej w art. 353¹ kc (por wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29.04.2015 r., V CSK 445/14; z dnia 22.01.2016 r., I CSK 1049/14).

Powód uzgodnił z pozwanym Bankiem, iż udzieli on kredytu w kwocie 159 211, 14 zł przeznaczonego na zakup lokalu usługowego. Uruchomienie kredytu polegało na przekazaniu środków pieniężnych przez Bank zgodnie z celem kredytu. Strony uzgodniły także okres kredytowania wynoszący 360 miesięcy, a także jego spłatę w miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych (równych, tzw. annuitetowych). W umowie zostały przewidziane także odsetki kapitałowe liczone jako suma stawki referencyjnej LIBOR 6M i stałej marży Banku.

Nie ulega zatem wątpliwości, że strony ustaliły istotne elementy umowy kredytu przewidziane w art. 69 ust. 1 pr. bank., a umowa została wykonana w pierwszej kolejności przez Bank poprzez zrealizowanie dyspozycji przekazania środków zgodnie z celem kredytowania.

Nie sposób zatem dopatrzeć się nieważności bezwzględnej umowy z dnia 29.12.2006 r. w całości z uwagi na zamieszczenie w niej postanowień dotyczących przeliczenia waluty kredytu i to zarówno z powodu sprzeczności z przepisami prawa (art. 58 § 1 kc), jak i z powodu sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 kc).

Stanowisko takie znajduje poparcie w orzecznictwie (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2017 r., II CSK 803/16; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19.07.2017 r., I ACa 780/17; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 07.09.2018 r., I ACa 666/18).

Powód przy zawarciu umowy miał pełną świadomość co do tego, że kwota udzielonego mu kredytu przy spłacie poszczególnych rat będzie przeliczana do waluty polskiej. W umowie wyraźnie uwidocznione są postanowienia dotyczące denominacji kredytu i dokonywania jego spłat w PLN, a także stawki referencyjnej oprocentowania stosowanej do kredytów udzielanych w walucie obcej. Dodatkowo przy złożeniu wniosku kredytowego w dniu 20.10.2006 r. pełnomocnik powoda E. F. złożyła jednoznaczne oświadczenie o zapoznaniu się z ryzykiem zmiany kursów oraz zmiany oprocentowania. Ewentualne wątpliwości lub zastrzeżenia mogłyby dotyczyć jedynie samego konkretnego kursu CHF i metody jego ustalenia, nie zaś prawidłowości zawarcia samej umowy kredytu, a także przewidzianej nią waloryzacji.

Wobec sprzeczności z dokumentami przedstawionymi przez strony Sąd uznał zeznania świadka E. F. w zakresie, w jakim podała, że nie została zapoznana z ryzykiem kursowym, oprocentowaniem, warunkami umowy, itp., a także innymi zabezpieczeniami kredytu. Złożyła bowiem także oświadczenia dotyczące hipoteki oraz ubezpieczeń związanych z udzieleniem kredytu.

Jeżeli chodzi o podnoszoną przez powoda kwestię zgłoszenia przez jego rodziców żądania zwrotu weksla, należy wskazać, iż zgodnie z umową kredytu jedno z zabezpieczeń spłaty stanowił weksel wystawiony przez kredytobiorcę, które to zabezpieczenie nie było ograniczone czasowo, natomiast rodzice powoda udzielili wyłącznie poręczenia tegoż weksla, wobec czego nie mogą domagać się wydania im weksla. Powód będzie mógł domagać się zwrotu weksla, gdy wygaśnie zobowiązanie ze stosunku podstawowego (umowy kredytu), ewentualnie możliwe jest wystawienie przez powoda nowego weksla – już bez poręczenia rodziców i dokonanie „zamiany” weksli.

Można jeszcze dodać, iż ustalenie nieważności umowy kredytu z dnia 29.12.2006 r. oznaczałoby obowiązek wzajemnego zwrotu otrzymanych przez strony świadczeń. Powód mógłby się domagać zwrotu tego, co uiszczył na rzecz pozwanego Banku w ramach spłaty rat kredytu, ale pozwany mógłby domagać się zwrotu udzielonego i wypłaconego kredytu, tj. kwoty 159 211, 14 zł. W takiej sytuacji nadwyżka świadczeń wystąpiłaby po stronie Banku i powód nadal pozostawałby zobowiązany do zapłaty.

Należy natomiast zgodzić się ze stanowiskiem powoda co do zamieszczenia w umowie kredytu niektórych postanowień kwalifikowanych jako klauzule niedozwolone (abuzywne) w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc, nie wpływających jednakże na istnienie czy ważność zobowiązania kredytowego co do zasady.

Należy wskazać, iż pozwany Bank, na którym spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie (art. 385¹ § 4 kc) nie wykazał, aby umowa kredytu z dnia 29.12.2006 r. została w jakikolwiek sposób indywidualnie z powodem uzgodniona. Nie zgłosił w szczególności dowodu z zeznań pracowników Banku, którzy przyjmowali wniosek kredytowy albo podpisywali umowę.

W pierwszej kolejności za rażąco sprzeczne z interesem konsumenta należy uznać posługiwanie się przez pozwanego Bank różnymi kursami dla różnych przeliczeń.

Pierwsze przeliczenie miało miejsce przy uruchomieniu kredytu. Nominalna kwota kredytu wynosząca 159 211, 14 zł, uruchomiona dnia 16.01.2007 r., została przeliczona na CHF według kursu kupna tej waluty wynoszącego 2,3179, co dało wynik 68 155, 45 CHF.

Kursy CHF ogłaszane przez NBP (www.nbp.pl – tabele kursów średnich A i C) wynosiły w dniu uruchomienia kredytu:

- kurs średni - 2,4029,

- kurs kupna – 2,3763,

- kurs sprzedaży – 2,4243.

Już na podstawie tych kursów widoczne są różnice w wysokości zobowiązania kredytowego wyrażonego w PLN. Według kursu kupna NBP z dnia uruchomienia kredytu zobowiązanie powoda wynosiłoby 66 999, 60 CHF, według kursu średniego 66 257, 91 CHF, według kursu sprzedaży 65 673, 04 zł.

Kurs kupna zastosowany przez Bank był wyraźnie niższy od kursu kupna NBP. Zastosowanie tego kursu spowodowało zawyżenie wysokości zobowiązania kredytowego powoda wyrażonego w CHF - do poziomu 68 155, 45 CHF, czyli od 1 155, 85 CHF do nawet 2 483, 41 CHF.

Nie ulega wątpliwości, że zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego.

Zastosowanie różnego kursu w zależności od tego, czy przeliczenie dotyczy wypłaconego kredytu czy też wysokości raty w dniu przewidzianym w harmonogramie spłaty należy uznać za naruszające interes konsumenta w sposób rażący, a niezależnie od tego za postanowienie umowne dotknięte sprzecznością z zasadami współżycia społecznego na zasadach ogólnych, a w konsekwencji nieważnością w rozumieniu art. 58 § 2 kc. Na potrzeby indeksacji kredytu wyrażonego początkowo w walucie obcej do waluty polskiej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia uruchomienia kredytu albo dnia wymagalności raty kredytu. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla kredytobiorcy będącego konsumentem. Sytuacje tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą „tzw. antyspreadową” z dnia 26.07.2011 r.

Następnie należy zwrócić uwagę, iż stosowanie w ogóle do jakichkolwiek przeliczeń kursu stosowanego i ustalanego przez pozwany Bank również może być poczytywane za niedozwolone postanowienie umowne, sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy kredytobiorcy. Kurs zakupu ustalany był przez Bank, który nie wskazał w przygotowanej przez siebie umowie kredytu metody wyliczenia tego kursu poddającej się weryfikacji. Miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron. Natomiast mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.01.2016 r., I CSK 149/14, OSNC 2016/11/134).

W takich okolicznościach zachodzą podstawy do sformułowania daleko idących zastrzeżeń wobec zastosowania do indeksowania kredytu na etapie jego udzielenia, wypłaty, a następnie uiszczania rat, kursu określanego jednostronnie przez Bank. Konieczne jest zatem ustalenie kursu prawidłowego, mającego obiektywny walor, niepochozącego od jednej, silniejszej strony umowy, dającego się zweryfikować.

Reasumując powyższe, należy dojść do przekonania, iż świadczeniem nienależnie spełnionym przez powoda i podlegającym zwrotowi może być wyłącznie ta część dokonanych spłat, jaka była wynikiem zastosowania różnych kursów walutowych przez pozwany Bank (spreadu).

Nie ulega wątpliwości, że w trakcie okresu kredytowania doszło do wzrostu kursu CHF, który w dniu 16.01.2007 r. wynosił 2,4029, później kolejno spadał, wrastał, zbliżając się do 4, 00 zł w 2011 r. i ponownie w 2015 r. oraz przekraczając 4, 00 zł w 2016 r. Można taki wzrost kwalifikować jako istotną zmianę stosunków, nawet

nieprzewidzianą przy zawarciu umowy. Jednakże stosownie do art. 357¹ kc, jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia połączone byłoby z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąca stratą, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Przepis ten wskazuje na uprawnienie sądu do ukształtowania stosunku prawnego, co jest jednakże uzależnione od określonego żądania jednej ze stron zobowiązania. Rozstrzygnięcie oparte o przywołany przepis ma charakter samoistny i nie stanowi przesłanki orzeczenia o zasądzeniu świadczenia. Powód nie zaproponował żadnego rozwiązania modyfikującego treść zobowiązania, odnoszącego się do kursu CHF, np. uwzględnienia zmiany tego kursu maksymalnie o 20 %, rozłożenia ryzyka zmiany kursu pomiędzy strony po połowie, itp. Wobec powyższego nie ma podstaw do pominięcia zmian kursu CHF.

Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, uznając dowód ten za zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy. Powód zgłosił tenże wniosek na okoliczność wyliczenia kwoty nadpłaty z pominięciem klauzuli indeksacji. Z przedstawionych wcześniej względów samo stosowanie tej klauzuli jest dopuszczalne. Ponadto samo wyliczenie nadpłaty jako różnicy kwot wpłaconych i udzielonego kredytu sprowadza się w istocie do wykonania określonych operacji matematycznych, które nie wymagają wiedzy specjalnej. Z powyższych przyczyn nie zachodziła w sprawie konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego.

Sąd doszedł do przekonania, iż rozliczenie kredytu, z uwzględnieniem faktycznie dokonanych przez powoda wpłat, a także parametrów kredytu wynikających z dokumentów, nie wymaga w istocie wiedzy specjalnej. W szczególności Sąd uznał, iż możliwe jest posłużenie się w celu takiego rozliczenia wskaźnikiem kursowym w postaci średniego kursu Narodowego Banku Polskiego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2017 r., II CSK 803/16). Kurs ten należy uznać za wskaźnik obiektywny, jako że ustalanie tego kursu następuje na podstawie danych pochodzących z notowań kursowych banków komercyjnych (10 banków). Kurs średni NBP ma także podstawę normatywną wynikającą z art. 358 § 2 i 3 kc, a przed zmianą tego przepisu dokonaną w 2008 r., np. z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20.07.2001 r. o kredycie konsumenckim, a także z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29.08.1997 r. o Narodowym Banku Polskim.

Ponieważ oprocentowanie kredytu było zmienne – zmiana następowała co 6 miesięcy, nie jest możliwe proste rozliczenie kredytu z przyjęciem ilorazu kapitału kredytu i ilości rat. Zgodnie z umową raty miały mieć charakter annuitetowy (umorzeniowy), czyli winny być równe w kolejnych sześciu miesiącach jako suma. Natomiast w obrębie jednej raty na przestrzeni okresu kredytowania proporcja składników tej konkretnej raty – kapitału kredytu i odsetek ulega zmianie poprzez zmniejszanie udziału odsetek w wysokości miesięcznej spłaty kredytu. Wobec powyższego konieczne jest posłużenie się symulacją spłaty kredytu (przy wykorzystaniu dowolnego dostępnego programu kalkulacyjnego służącego tworzeniu takich symulacji), opracowaną, jak harmonogram spłaty, z góry, ale z aktualizacją co sześć miesięcy.

Sposób takiego rozliczenia wskazuje poniższa tabela, opracowana przy pomocy symulatora kredytu (...) W celu ustalenia wysokości rat miesięcznych należy wprowadzić następujące dane: kwotę kapitału pozostałą do spłaty, ilość rat pozostałych do spłaty, wysokość oprocentowania. Operację tę należy powtarzać po każdym sześciu ratach, wprowadzając na nowo aktualny kapitał, ilość rat za każdym razem mniejszą o 6, a także aktualną stawkę oprocentowania kredytu.

Kwoty wpłacone przez powoda zostały przyjęte na podstawie dokumentów wystawionych przez pozwanego, tj. pisma z dnia 17.11.2016 r. oraz zestawienia (historii operacji na rachunku kredytowym) załączonych do pozwu.

Stosownie do postanowień umowy kurs CHF należy przyjąć z dnia poprzedzającego wpłatę, chyba że płatność była dokonywana w poniedziałek, gdyż wówczas należy przyjąć kurs z piątku.

Przed przystąpieniem do rozliczenia spłaty należy dokonać prawidłowego przeliczenia kwot kredytu wyrażonych w CHF i PLN. Przy przyjęciu średniego kursu NBP w dniu uruchomienia kredytu wynoszącego 2,4029 zł nominalna suma kredytu wyrażona w CHF wyniosłaby 66 257, 91 CHF (zamiast 68 155, 45 CHF).

Lp.	data płatności raty	%	rata należna w CHF	w tym kapitał	w tym odsetki	kapitał w CHF po spłacie	kurs średni NBP	rata należna w PLN + odsetki za opóźnienie	wpłata w PLN	nadpłata w PLN
						159.211,14 66.257,91	2,4029			
1.	05.02.2007	7,04	317,85	94,79	223,06 - 148,71		01.02.-2,4029	788,12	567,21	209,09
2.	05.03.2007		317,85	95,11	222,74		02.03.-2,4208	769,45	763,76	203,40
3.									27.03.-100303,40	
4.	05.04.2007		317,85	95,43	222,42		03.04.-2,3670	752,35	784,68	335,73
5.									19.04.-350686,00	
6.	05.05.2007		317,85	95,75	222,10		02.05.-2,2825,56	784,68	784,68	745,12
7.	05.06.2007		317,85	96,07	221,78		01.06.-2,3098,17	784,68	784,68	795,63
8.	05.07.2007		317,85	96,39	221,46	65.780,76	03.07.-2,2722,22	784,68	784,68	858,09
9.	05.08.2007	7,65	341,84	86,94	254,90		02.08.-2,3088,86	784,68	784,68	862,27
10.	05.09.2007		341,84	87,28	254,56		04.09.-2,3295,02	842,81	842,81	910,06
11.	05.10.2007		341,84	87,62	254,22		04.10.-2,2699,63	842,81	842,81	977,24

12.	05.11.2007		341,84	87,96	253,88		02.11.-2,1826,44	842,81	1073,61
13.	05.12.2007		341,84	88,30	253,54		04.12.-2,1908,90	842,81	1167,52
14.	05.01.2008		341,84	88,64	253,20	65.342,66	04.01.-2,2033,21 2 dni wg stopy 9,30 % 0,17 CHF / 0,37 PLN	07.01.-842,81	21856,75
15.	05.02.2008	4,61	340,75	89,73	251,02		19.02.-2,2175,51 15 dni / 9,22 % 1,29 CHF / 2,86 PLN	20.02.-1166	14,38
16.	05.03.2008		340,75	90,07	250,68		04.03.-2,2359,97	842,41	696,82
17.	05.04.2008			90,42	250,33		04.04.-2,1996,51 2 dni / 9,22 % 0,17 CHF / 0,37 PLN	07.04.-842,81	2749,35
18.	05.05.2008			90,77	249,98		02.05.-2,1769,74	842,81	907,42
19.	05.06.2008			91,12	249,63		04.06.-2,1708,61	842,81	1034,62
20.	05.07.2008			91,47	249,28	64 890,55	04.07.-2,0663,09 2 dni / 9,22 %	07.07.-842,81	2182,97

								0,17 CHF / 0,37 PLN		
21.	05.08.2008	4,75	346,61	89,76	256,85		04.08.-1,9681,12	842,81	1.334,66	
22.	05.09.2008			90,11	256,50		04.09.-2,1731,69	842,81	1.445,78	
23.	05.10.2008			90,47	256,14		03.10.-2,1755,47	842,81	1.533,17	
24.	05.11.2008			90,83	255,78		04.11.-2,3827,08	842,81	1.548,90	
25.	05.12.2008			91,19	255,42		04.12.-2,5377,48	842,81	1.514,23	
26.	05.01.2009			91,55	255,06	64 438, 19	02.01.-2,8972,24	842,81	1.384,80	
27.	05.02.2009	9,52	267,52	132,20	135,32		04.02.-3,1387,76	842,81	1.389,85	
28.	05.03.2009			132,48	135,04		04.03.-3,2882,26	842,81	1.374,40	
29.	05.04.2009			132,76	134,76		03.04.-2,9769,33	842,81	1.436,88	
30.	05.05.2009			133,04	134,48		04.05.-2,9768,63	842,81	1.502,06	
31.	05.06.2009			133,32	134,20		04.06.-3,1387,77	842,81	1.507,10	
32.	05.07.2009			133,60	133,92	63.774,39	03.07.-2,8769,57	842,81	1.580,34	
33.	05.08.2009	9,29	260,63	138,93	121,70		04.08.-2,6879,44	842,81	1.722,71	
34.	05.09.2009			139,20	121,43		06.09.-2,7198,73	07.09.-842,81	1.856,60	
							2 dni / 4,58 % 0,07 CHF / 0,19 PLN			

35.	05.10.2009			139,46	121,17		02.10.-2,81733,97	842,81	1.966,44
36.	05.11.2009			139,73	120,90		04.11.-2,82335,78	842,81	2.073,07
37.	05.12.2009			140,00	120,63		04.12.-2,7185,52 2 dni / 4,58 % 0,07 CHF / 0,19 PLN	07.12.-842281	2.07,17
38.	05.01.2010			140,26	129,37	63.077,07	04.01.-2,75116,99	842,81	2.332,99
39.	05.02.2010	12,14	256,48	144,00	112,48		04.02.-2,73706,14	842,81	2.473,66
40.	05.03.2010			144,25	112,23		04.03.-2,6646,06	842,81	2.630,41
41.	05.04.2010			144,51	111,97		02.04.-2,6686,57	842,81	2.783,65
42.	05.05.2010			144,77	111,71		04.05.-2,7403,83	842,81	2.922,63
43.	05.06.2010			145,03	111,45		04.06.-2,9745,00 2 dni / 4,28 % 0.06 CHF / 0,17 PLN	07.06.-842381	2.818,27
44.	05.07.2010			145,29	111,19	62.354,51	02.07.-3,1096,75	842,81	3.065,33
45.	05.08.2010	12,02	253,38	148,42	104,96		04.08.-2,9798,82	842,81	3.168,32
46.	05.09.2010			148,67	104,71		03.09.-3,0470,54	842,81	3.239,59
47.	05.10.2010			148,92	104,46		04.10.-2,9650,36	842,81	3.332,04

48.	05.11.2010			149,17	104,21		04.11.-2,8433,44	842,81	3.454,41	
49.	05.12.2010			149,42	103,96		03.12.-3,0453,62	842,81	3.525,60	
50.	05.01.2011		253,38	149,67	103,71	61.609,91	04.01.-3,1235,43	842,81	3.576,98	
51.	05.02.2011	12,04	254,60	149,87	104,73		04.02.-3,0759,39 2 dni / 4,08 % 0,06 CHF / 0,18 PLN	07.02.-842,81	3.619,22	
52.	05.03.2011			150,12	104,48		04.03.-3,0784,02 2 dni / 4,08 % 0,06 CHF / 0,18 PLN	07.03.-842,81	3.670,83	
53.	05.04.2011			150,38	104,22		04.04.-3,0781,90		2.925,93	
54.	05.05.2011			150,63	103,97		04.05.-3,0789,91		2.142,02	
55.	05.06.2011			150,89	103,71		03.06.-3,2446,15		1.315,87	
56.	05.07.2011		254,60	151,15	103,45	60 858,02	04.07.-3,2804,77	865,00	1.366,10	
57.	05.08.2011	12,04	255,24	151,79	103,45		04.08.-3,6983,93	05.08.-600 PLN = 165,04 CHF		
58.	12.08.2011						niedopłata	356,85	350	1.358,97

							90,20 CHF		
							7 dni / 4,08 %		
							0,07 CHF		
							11.08-3,9562		
							0,28 PLN		
59.	05.09.2011			152,04	103,20		02.09.-3,7466,28	990	1.392,69
60.	05.10.2011			152,30	102,94		05.10.-3,5794,61 1 dzień / 4,04 %	06.10.-9531.431,97	
							0,03 CHF / 0,11 PLN		
61.	05.11.2011			152,56	102,68		03.11.-3,6082,96	980	1.491,01
62.	05.12.2011			152,82	102,42		02.12.-3,6275,88	943	1.508,13
63.	05.01.2012		255,24	153,08	102,16	60.096,51	22.12.-3,6337,85	1.000	1.580,28
64.	05.02.2012	12,90	251,80	156,65	95,15		20.01.-3,5891,92	1.000	1.678,36
65.	05.03.2012			156,90	94,90		27.02.-3,4874,50	1.000	1.803,86
66.	05.04.2012			157,15	94,65		04.04.-3,4849,43	1.000	1.936,43
67.	05.05.2012			157,40	94,40		04.05.-3,4867,80 2 dni / 3,80 %	07.05.-1.00058,46	
							0,05 CHF /		

							0,17 PLN		
68.	05.06.2012		157,65	94,15			08.06.-3,599,21	11.06.-1.000	154,68
							6 dni / 3,80 %		
							0,16 CHF /		
							0,57 PLN		
70.	05.07.2012	251,80	157,90	93,90	59.310,76	04.07.-3,566,43		300	1.573,25
71.	05.08.2012	12,98	254,77	156,91	97,86	03.08.-3,4868,29		925	1.629,96
72.	05.09.2012		157,17	97,60		03.09.-3,4998,62		950	1.689,34
73.	05.10.2012		157,43	97,34		03.10.-3,4647,34		950	1.772
74.	05.11.2012		157,69	97,08		06.11.-3,41869,66		07.11.-1.000	902,14
							2 dni / 3,96 %		
							0,06 CHF /		
							0,20 PLN		
75.	05.12.2012		157,95	97,82		05.12.-3,3986,10		06.12.-950	1.986,94
							1 dzień / 3,96 %		
							0,03 CHF /		
							0,10 PLN		
76.	05.01.2013	254,77	158,21	96,56	58 523,61	04.01.-3,4868,92		07.01.-582	1.699,82
							2 dni / 3,96 %		

							0,06 CHF / 0,20 PLN		
77.	05.02.2013	13,87	252,36	161,17	91,19		04.02.-3.3847,02	920	1.772,80
78.	05.03.2013			161,42	90,94		04.03.-3.3837,39	920	1.841,41
79.	05.04.2013			161,67	90,69		04.04.-3.4869,56	940	1.911,85
80.	05.05.2013			161,92	90,44		02.05.-3.3856,76	920	1.975,09
81.	05.06.2013			161,17	90,19		12.06.-3.4848,85 7 dni 3,74 % 0,18 CHF / 0,60 PLN	13.06.-9502.052,64	
82.	05.07.2013		252,36	162,43	89,93	57715,26	04.07.-3.5688,47	640	1.808,17
83.	05.08.2013	13,88	253,35	162,93	90,42		05.08.-3.4866,99 1 dzień / 3,76 % 0,03 CHF / 0,10 PLN	06.08.-927.868,08	
84.	05.09.2013			163,19	90,16		08.09.-3.4878,44 4 dni / 3,76 % 0,10 CHF / 0,35 PLN	09.09.-9501.939,29	

85.	05.10.2013			163,45	89,90	=	04.10.-3,4869,29 2 dni / 3,76 % 0,05 CHF / 0,17 PLN	07.10.-9402.009,83	
86.	05.11.2013			163,70	89,65		07.11.-3,3886,48 2 dni / 3,76 % 0,05 CHF / 0,17 PLN	08.11.-1.000153,18	
87.	05.12.2013			163,96	89,39		05.12.-3,4266,91 1 dzień / 3,76 % 0,03 CHF / 0,10 PLN	06.12.-9502.236,17	
88.	05.01.2014	253,35	164,21	89,14	56.898,03	07.01.-3,3856,75	3 dni / 3,76 % 0,05 CHF / 0,17 PLN	08.01.-9302.309,25	
89.	05.02.2014	14,88	254,08	164,94	89,14	04.02.-3,4886,30		935	2.367,95
90.	05.03.2014			165,20	88,88	06.03.-3,4860,66	2 dni / 3,76 %	07.03.-9302.427,12	

							0,05 CHF / 0,17 PLN		
91.	05.04.2014		165,46	88,62			04.04-3,485,19 3 dni / 3,76% 0,05 CHF / 0,17 PLN	07.04.-93	2.491,76
92.	05.05.2014		165,72	88,36			05.05.-3,485,31 1 dzień / 3,76 % 0,03 CHF / 0,10 PLN	06.05.-95	2.566,35
93.	05.06.2014		165,98	88,10			09.06.-3,384,32 5 dni / 3,76 % 0,13 CHF / 0,44 PLN	10.06.-95	2.661,59
94.	05.07.2014	254,08	166,24	87,84	56.070,73		09.07.-3,394,58 5 dni / 3,76 % 0,13 CHF / 0,44 PLN	10.07.-60	2.398,57
95.	05.08.2014,87	254,57	167,20	87,37			08.08.-3,484,99	11.08.-42	201.933,02

							6 dni / 3,74 % 0,16 CHF / 0,56 PLN		
96.	05.09.2014		167,46	87,11		11.09.-3,4682,49	12.09.-1.00049,91		
						7 dni / 3,74 % 0,18 CHF / 0,62 PLN			
97.	05.10.2014		167,72	86,85		06.10.-3,4872,83	07.10.-1.000170,91		
						2 dni / 3,74 % 0,05 CHF / 0,17 PLN			
98.	05.11.2014		167,98	86,59		05.11.-3,51864,71	06.11.-1.000276,09		
						1 dzień / 3,74 % 0,03 CHF / 0,11 PLN			
99.	05.12.2014		168,24	86,33		10.12.-3,4680,94	11.12.-1.0002394,60		
						6 dni / 3,74 % 0,16 CHF / 0,55 PLN			

100.	05.01.2015		254,57	168,50	86,07	55 232,13	05.01.-3,592,16	07.01.-1.000	2.483,44
								05.01. i 06.01. dni wolne	
101.	05.02.2015	13,72	251,43	172,27	79,16		04.02.-3,999,01	550	2.043,43
102.	05.03.2015			172,52	78,91		10.03.-3,856,63	11.03.-1.000	2.074,26
							6 dni / 3,44 %		
							0,14 CHF / 0,54 PLN		
103.	05.04.2015			172,76	78,67		03.04.-3,998,58	07.04.-1.000	2.092,68
								05.04. i 06.04. dni wolne	
104.	05.05.2015			173,01	78,42		30.04.-3,896,45	1.000	2.126,23
105.	05.06.2015			173,26	78,17		01.06.-3,998,32	1.000	2.120,91
106.	05.07.2015		251,43	173,51	71,92	54.368,31	26.06.-3,996,71	29.06.-1.000	2.016,20
107.	05.08.2015	13,09	236,48	187,10	49,38		27.07.-3,995,82	28.07.-1.000	2.090,38
108.	05.09.2015			187,27	49,21		27.08.-3,996,42	28.08.-1.000	2.061,96
109.	05.10.2015			187,44	49,04		01.10.-3,899,67	02.10.-1.000	2.044,29
110.	05.11.2015			187,61	48,87		30.10.-3,998,30	02.11.-1.000	2.613,99
111.	05.12.2015			187,78	48,70		01.12.-3,998,30	02.12.-1.000	2.788,69

112.	05.01.2016		236,48	187,95	48,53	53.431,11	04.01.-3,9534,71	1.100	2.953,98
113.	05.02.2016	16,12	238,08	188,17	49,86		28.01.-4,0968,63	29.01.-1.100	3.095,35
114.	05.03.2016			188,34	49,69		26.02.-3,9887,74	29.02.-1.000	3.277,61
115.	05.04.2016			188,52	49,51		30.03.-3,8995,89	31.03.-1.100	3.451,72
116.	05.05.2016			188,69	49,34		29.04.-4,0957,44	02.05.-1.100	3.594,28
117.	05.06.2016			188,87	49,16		27.05.-3,9797,44	30.05.-1.100	3.746,84
118.	05.07.2016		238,08	189,05	43,98	52.488,52	28.06.-4,0671,70	29.06.-1.200	3.975,14
119.	05.08.2016	16,10	238,42	190,31	48,11		04.08.-3,9622,81		3.030,33
120.	05.09.2016			190,48	47,94		01.09.-3,9645,65	02.09.-250	3.334,68
121.	05.10.2016			190,66	47,76	52.107,73	30.09.-3,9602,96	03.10.-1.000	3.385,72
122.	05.11.2016			190,83	47,59		26.10.-3,9562,39	27.10.-1.100	2.535,33

Tym samym łączna nadpłata po stronie powoda powstała w okresie od 16.01.2007 r. do 17.11.2016 r. wynosi 2 535, 33 zł.

Przeprowadzone powyżej wyliczenie wskazuje, iż powód zapłacił na rzecz pozwanego Banku o 2 535, 33 zł więcej tylko z uwagi na zastosowanie nieuczciwego spreadu walutowego. Różnica ta stanowi świadczenie nienależne, którego zwrotu powód może się domagać od pozwanego.

Sąd nie podzielił zarzutów powoda dotyczących pobrania opłat z tytułu ubezpieczenia kredytu i ubezpieczenia na życie kredytobiorcy. Ubezpieczenie kredytu, cesja praw z tytułu ubezpieczenia na życie kredytobiorcy czy też cesja praw z tytułu ubezpieczenia kredytowanego lokalu stanowią typowe, powszechnie stosowane zabezpieczenia kredytów. Jeżeli chodzi o zapłaconą przez powoda składkę, pozwany wskazał, że po ustanowieniu docelowego zabezpieczenia kredytu w postaci hipoteki zaliczył część składki na poczet spłaty kredytu, co nastąpiło dnia 19.04.2007 r. (350, 27 zł) i zostało uwzględnione w przesłanym powodowi rozliczeniu kredytu.

Reasumując powyższe, Sąd zasądził od pozwanego Banku na rzecz powoda M. F. 2 535, 33 zł. Zobowiązanie do zwrotu świadczenia nienależnego należy do tzw. zobowiązań bezterminowych, w których termin spełnienia świadczenia nie jest z góry oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, wobec czego spełnienie winno nastąpić niezwłocznie po wezwaniu do wykonania zgodnie z art. 455 kc. Powód nie wykazał, aby przed wszczęciem procesu wezwał pozwanego do zapłaty. W takim wypadku za wezwanie do zapłaty należy uznać dopiero doręczenie pozwanemu odpisu pozwu, co nastąpiło dnia 12.10.2017 r. (k. 56). Niezwłoczne spełnienie świadczenia pieniężnego w rozumieniu art. 455 kc oznacza z reguły spełnienie go w terminie 14 dni (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.05.1991 r., II CR 623/90;

wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20.03.2012 r., I ACa 191/11). Zatem odsetki za opóźnienie należało zasądzić na rzecz powoda od dnia 27.10.2017 r.

Dalej idące powództwo podlegało oddaleniu.

Wobec częściowego uwzględnienia żądania pozwu o kosztach procesu należało orzec zgodnie z wyrażoną w art. 100 kpc zasadą ich stosunkowego rozdzielenia.

Z uwagi na ostateczne uznanie powoda za konsumenta należy przyjąć, iż opłata od pozwu w tej sprawie wynosiła 1 000 zł – art. 13 ust. 1a uksc i taką kwotę należy uwzględnić w rozliczeniu. Powód uiścił 5 338, nadwyżka w kwocie 4 338 zł podlega zwrotowi.

Powód wygrał sprawę w 2, 37 %, pozwany odpowiednio w 97, 63 %. Koszty procesu po stronie powoda objęły: opłatę od pozwu – 1 000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia MS z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, zaliczkę na poczet należności świadka – 299, 22 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w postępowaniu zażaleniowym ustalone zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 tegoż rozporządzenia – 2 700 zł, tj. łącznie 9 416, 22 zł, z czego 2, 37 % wynosi 223, 16 zł.

Koszty procesu po stronie pozwanego objęły wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na wskazanej podstawie prawnej – 5 400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 5 417 zł, z czego 97, 63 % wynosi 5 288, 62 zł. Rozliczenie nie obejmuje kosztów zażalenia poniesionych przez pozwanego, albowiem w zażaleniu pozwany nie sformułował wniosku o zasądzenie od powoda kosztów postępowania zażaleniowego – wniósł jedynie o pozostawienie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego sądowi pierwszej instancji, co jest oczywiste w świetle art. 108 § 1 kpc, gdyż postanowienie sądu odwoławczego rozstrzygające o zażaleniu na zawieszenie postępowania nigdy nie ma charakteru kończącego postępowanie.

Różnica między wskazanymi kwotami kosztów wynosi 5 065, 46 zł i przypada pozwanemu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.